Ulkomatala

Ulkomatala - verkkolehti » Numero 02/2009 » http://www.ulkomatala.net

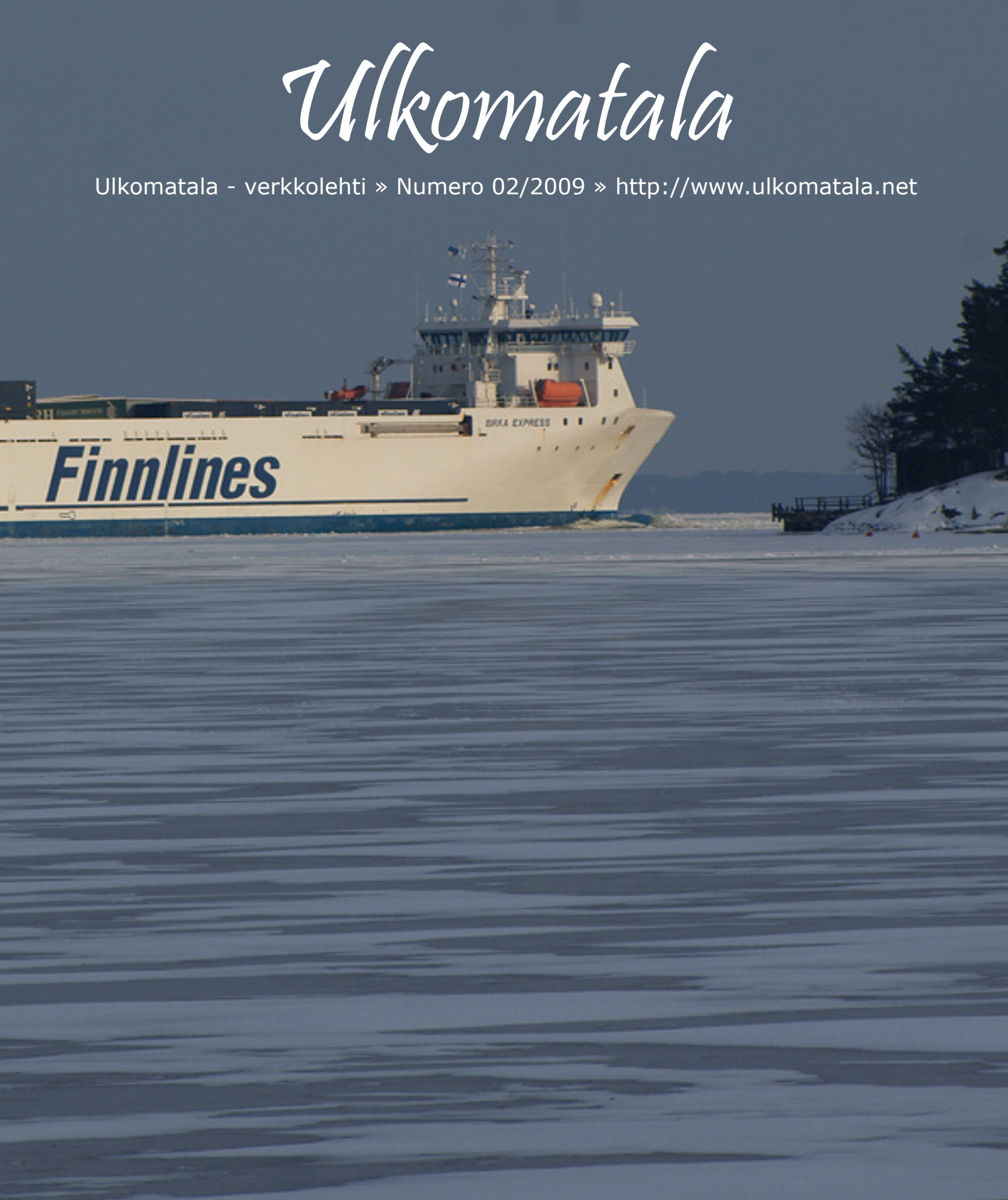

YLEISKATSAUS 2/2009

Pääkirjoitus — Talouskriisin vaikutukset merenkulussa

Pohdiskelua siitä, miten maailmalla vellova talouskriisi vaikuttaa nyt merenkulkuun. Laivat eivät mene kaupaksi, telakkojen tilauskirjat ohenevat ja rahtiliikenne on hiljentynyt. Miten käy suurien rahtiliikennevarustamojen?

Kotivesillä — Royal Caribbean havittelee asiakkaita Euroopasta Vuosaaren satama tarjoaa heikot mahdollisuudet laivakuvaukseen Tallinnan-reitin matkustajat siirtyvät yhtiöstä toiseen

Royal Caribbean Cruise Lines tekee uusia aluevaltauksia Euroopan markkinoilla. Ensi kesänä alkavat risteilyt Saksasta, yhteistyössä saksalaisen matkatoimisto TUI Ag:n kanssa.

Lisäksi Royal Caribbean aloittaa neljän päivän kiertoristeilyt Tukholmasta Tallinnaan sekä Pietariin. Asiakkaiksi havitellaan lähinnä keski-Eurooppalaisia sekä pohjoismaisia henkilöitä.

Aikooko suuret risteilyvarustamot tulevaisuudessakin parantaa yhä enemmän tarjontaa myös Euroopassa?

Maailman merillä — Työtön Queen of Scandinavia majoituslaivaksi

Elokuun lopusta lähtien työttömänä ollut Queen of Scandinavia siirtyi Oskarshamnin satamaan majoituslaivaksi huhtikuun loppuun asti. Aluksella on tarkoitus majoittaa lähellä olevan ydinvoimalan peruskorjauksen suorittavia henkilöitä.

Club Extra — Tukholman salaisuuksia

Tukholman salaisuuksia. Miksi valita juuri keväinen Tukholma vaikkapa Pariisin tai Lontoon sijaan? Mietteitä ja faktoja Tukholman kaupungista.

Club Extra -artikkelin lukemiseen sinun tulee rekisteröityä sivuillemme pääsivuston kautta!

Lokikirja — tammi-helmikuu 2009

Tärkeimpiä muutoksia Suomen merenkulussa tammi-helmikuun 2009 aikana listattuna.

Pääkirjoitus

Talouskriisin vaikutukset merenkulussa

Maailmalla vellova talouskriisi vaikuttaa vääjäämättä myös merenkulkuun. Erityisesti huonot ajat kohdistuvat suurille rahtiliikennevarustamoille. Rahtimäärät ovat vähentyneet huomattavasti, telakoilla kysyntä on niukkaa, edes käytetyt laivat eivät tahdo mennä kaupaksi. Hyvä esimerkki löytyy lähivesiltämme. Autolautta Julia (ex-Christian IV) jouduttiin viime torstaina pakkohuutokauppaamaan, koska sen omistaja, Stella Naves Russia lopetti liikennöintinsä Helsinki - Pietari-linjalla lokakuussa, eikä ostajia ole ilmaantunut. Myöskään torstaisessa huutokaupassa tulos olitäysin nolla. Alusta yritetään kaupata uudelleen maaliskuun alussa. Myös DFDS Seawaysin Queen of Scandinavialle on yritetty etsiä ostajaa tai pitkäaikaista vuokraajaa - toistaiseksi turhaan.

Tosin ei matkustajaliikenne suinkaan ole ainoa ongelma. Myös rahtiliikenteen vetämättömyys painaa varustamoja. Esimerkiksi Lillbackan suvun varustamoyhtiö Power Linen rahtialukset makaavat työttöminä Turun satamassa. Global Carrier ja Global Freighter-alukset jäivät ilman hommia vuodenvaihteessa, kun niiden rahtaussopimus Finnlinesin kanssa päättyi. Laivoille on yritetty etsiä rahteja kuljetettavaksi, mutta kuljetuksia ei vain enää riitä kaikille. Useita rahtilaivoja on jouduttu makuuttamaan maailman satamissa rahtikuljetusten vähenemisen vuoksi.

Laivaliikenteen vaikeudet heijastuvat luonnollisesti myös satamiin. Ajankohtainen ongelma on transitoliikenteen täyttämät satamat. Satamien autokentät pullottavat uusia, Venäjälle meneviä autoja. Kun transito Venäjälle ei vedä, autoja kulkee itään yhä vähemmän. Lisäksi uusia autoja laivataan satamiin kokoajan lisää.

Tietenkään ilman konkursseja ei ole vältytty. Äsken mainittu Stella Naves Russia asetettiin konkurssiin marraskuussa, kun sen kannattamaton Helsinki - Pietari-liikenne oli lakkautettu. Myös Silja Lineen ja Sea Containersiin aikaisemmin kuulunut Superseacat Oy joutui niinikään marraskuussa konkurssiin, kun sen liikenne pysäytettiin lokakuussa.

Synkkinä aikoina ei kuitenkaan saa aivan vaipua epätoivon valtaan. Sentään jotakin hyvää on aiheutunut. Esimerkiksi virolainen Linda Line hyötyi Superseacatin konkurssista, kun Nordic Jet Linekin lopetti liikenteen aikaisin ja takaisinpaluusta ei vielä ole varmaa tietoa. Linda Line hankki uuden katamaraanin AG EMS-varustamolta, Saksasta. Yhtiö osti katamaraani Polarsternin lisäämään liikennettä. Myös suomalainen Containerships lisää liikennettään Riian, Klaipedan sekä Århusin satamiin. Varustamo myös tahtoo vahvistaa markkinaosuuksiaan Itämeren maiden rahtiliikenteessä.

Pääkirjoitus

Myös Finnlines aloittaa uuden Helsinki - Immingham-linjan Birka Express-aluksellaan. Kerran viikossa ajettava linja tosin verottaa yhden Hullin-vuoron.

Hyviä aikoja seuraa aina myös huonot ajat. Pitäkää toivo ylhäällä ja muistakaa, lamoja on ollut ennenkin.

Aikaisemman sivun kuva sekä ylhäällä oleva kuva: © Lassi Liikanen

Royal Caribbean havittelee asiakkaita Euroopasta

Perinteinen, suomalaisille tuttu risteilykonsepti saa uusia kuvioita, kun amerikkalainen risteilijävarustamo Royal Caribbean Cruise Lines hyökkää Pohjois-Itämeren markkinoille aloittamalla neljän yön kiertoristeilyt Itämerellä Tukholmasta.

Kuva: © M. Söderholm/shipspotting.com

Kiertoristeilyjä Itämerellä on tehty aiemminkin. Silloin tosin asiakaskunta on koostunut yhdysvaltalaisista henkilöistä. Nyt Royal Caribbeanin lähtösatama on Tukholma, ja asiakkaiksi kalastellaan Euroopassa sekä lähinnä Pohjoismaissa asuvia henkilöitä. Royal Caribbean aloittaa risteilyt vuonna 1998 valmistuneella Vision of the Seas -aluksella. Varustamo järjestää kesän 2009 aikana yhteensä 15 risteilyä, alkaen kesäkuun 8. päivästä aina 3. elokuuta asti.

Risteilyyn sisältyy lähtö- ja tulopäivien lisäksi päivät Tallinnassa, Pietarissa sekä merellä. Risteilyn kesto on viisi päivää (mukaanlukien lähtö- ja tulopäivät). Royal Caribbean aikoo siis tosissaan vallata markkinaosuuksia Tallink Siljalta, Viking Lineltä sekä Birka Cruisesilta. Risteilyn hinnat alkavat Royal Caribbeanin esitteen mukaan hinnat ovat alkaen 3697 Ruotsin kruunusta, joka tämän hetken valuuttakursseilla vastaa noin 340 euroa. Risteilyjen saatavuudesta Ulkomatalalla ei ole tietoa.

Royal Caribbeania on alkanut viime aikoina kiinnostamaan yhä enemmän Eurooppa asiakaskuntana. Vuoden 2007 lopulla saatiin tieto, että varustamojätti Royal Caribbean sekä saksalainen matkatoimisto TUI Ag aloittavat yhteistyönä risteilyt Royal Caribbeaniin kuuluvan yhtiön, Celerity Cruisesin risteilijä Celebrity Galaxylla TUI Cruises -brändin alaisuudessa. Alus saa TUI Cruisesin alaisuudessa nimen Mein Schiff.

VUOSAAREN SATAMA TARJOAA HEIKOT MAHDOLLISUUDET LAIVAKUVAUKSEEN

Kuva: © Lassi Liikanen

Uusi, viime vuoden marraskuussa avattu Vuosaaren satama tarjoaa laivakuvaajalla vähäiset vaihtoehdot. Vaihtoehdot rajautuvat lähinnä kahteen eri paikkaan: melumuurin tasanteella olevaan torniin sekä pienvenesataman lieppeille. Tässä artikkelissa käsitellään kuvauspaikkana Vuosaaren sataman kelpoisuutta.

Vuosaaren sataman liikenne on hyvin vilkasta, verrattuna muihin Suomen satamiin. Kun kahden sataman liikenne yhdistyy, se on täysin odotettavissa. Vuosaaren sataman vastaanotto on toistaiseksi ollut niukkaa, varsinkin laivabongarien keskuudessa. Talvisin satamasta ei löydy mitään mukavuuksia, joten aloitusajankohta osui laivakuvaajalle juuri huonoon aikaan.

Kuvauspaikkana Vuosaari tarjoaa edeltäjiinsä Sompasaareen sekä Jätkäsaareen verrattuna heikkomman valikoiman. Itse laivojen yksittäiskuvaukseen soveltuu vain kaksi paikkaa. Yleiskuvan saamiseksi sataman toiminnasta on huomattavasti helpompaa. Laivojen yksittäiskuvaukseen ehdottomasti paras paikka on pienvenesatama ja sen lähistö. Kyseinen alue sijaitsee sataman itäpuolella, Cramon toimistorakennuksen jälkeen merelle päin mentäessä.

Kyseisellä paikalla sijaitsee myös vesibussien talvisäilytyspaikka sekä Vuosaaren Purjehtijoiden sekä muiden purjedusseurojen toimitiloja sekä pienvenelaitureita. Paras kohta kuvaamiseen on aivan aallonmurtajan kärki, josta voi seurata laivojen liikennettä meriväylällä sekä myös osittain kääntöoperaatiota sataman edustalla. Ainoa miinus paikassa on zoomin vaadittavuus (vähintään 200mm), pienellä putkella kuvaaminen on lähes mahdotonta. Linja-auto 90B kulkee Vuosaaren metroasemalta alueen lähistölle.

Toinen paikka on ilmeisesti lähinnä luontobongareille ja sataman toimintaa seuraaville oleva näköalatasanne, joka puolestaan sijaitsee aivan sataman länsiosissa, melumuurin päädyssä. Tasanne tosin on melko pienehkö, ja sieltä laivaväylän seuraaminen on yleensä hankalaa (näköyhteyttä muihin laivoihin hankaloittaa edessä makaileva Finnlinesin Travemünden-laiva). Kyseiseen paikkaan pääsee toimistorakennus Gatehousen alakerrasta, kävelyputken kautta. Sisäänkäynti tapahtuu Gatehousen siltä puolelta, jonka sivu osoittaa Vuosaaren satamatietä päin. Ovissa on tunnus "Väestönsuoja".

Kotivesillä

Nämä kaksi paikkaa sijaitsevat sataman lähistöllä. Hieman kauempaa sijaitsee myös Uutelan luontoalue. Uutelassa parhaimmat kuvauspaikat ovat Särkkäniemi tai Skatanniemi. Uutelaan johtaa tie Aurinkolahdesta, ja auton joutuu jättämään muutaman sadan metrin päähän kuvauspaikasta. Paikkaan johtaa kuitenkin parin kilometrin mittainen, melko huonokuntoinen tie, joten sinne kannattaa lähteä lähinnä vain autolla. Myös täällä tarvitaan pitkää putkea (vähintään 200mm). Laivoja saa kuvattua lähinnä lähellä menevältä väylältä.

Kuva: © Lassi Liikanen

Uutelan luontoalue Google Mapsissa:
http://maps.google.fi/maps?f=q&source=s_q&hl=fi&geocode=&q=Uutelantie,+00990+Helsinki&sll=60.207288,25.188303&sspn=0.02175,0.077162&ie=UTF8&ll=60.201595,25.170708&spn=0.010877,0.038581&z=15&iwloc=addr

Ruusuniementie Google Mapsissa (aallonmurtaja sijaitsee aivan lähistöllä):
http://maps.google.fi/maps?f=q&source=s_q&hl=fi&geocode=&q=Ruusuniementie,+00980+Helsinki&sll=60.210231,25.182939&sspn=0.010874,0.038581&ie=UTF8&ll=60.210615,25.180836&spn=0.010874,0.038581&z=15&iwloc=addr

Näköalatasannetta on vaikeampi paikallistaa, mutta se sijaitsee Kalkkisaaren lähellä:
http://maps.google.fi/maps?f=q&source=s_q&hl=fi&geocode=&q=Kalkkisaari,+Helsinki&sll=60.223042,25.189719&sspn=0.01087,0.038581&ie=UTF8&ll=60.22398,25.192294&spn=0.010869,0.038581&z=15

Toivottavasti kesä ja tulevat vuodet tuovat tullessaan uusia tuulia Vuosaaren satamaan ja sen kuvauspaikkoihin.

TALLINNAN -REITIN MATKUSTAJAT SIIRTYVÄT YHTIÖSTÄ TOISEEN

Vuosi 2008 oli yksi historian vaikeimmista ja merkittävimmistä vuosista Tallinnan-reitillä, sillä syksyllä reitiltä poistui kolme yhtiötä. Niistä kaksi oli laivayhtiöitä sekä yksi lentoyhtiö.

Ensimmäisenä pelistä lähti laivayhtiö Nordic Jet Line, joka keskeytti sesonkinsa syyskuussa ja lähetti laivansa Espanjaan. Nordic Jet Line tunnettiin mm. siitä, että se useimmiten viimeisenä lähti talvilomalle sekä ensimmäisenä aloitti sesonkinsa. Muutama viikko NJL:n lopettamisen jälkeen lopetti liikennöinnin myös Super Sea Cat. Syyksi sanottiin finanssikriisi, joka toi vaikeuksia myös muille laivayhtiöille, esimerkiksi Tallink Group:ille, koska se nosti heidän rahoituskulujaan huomattavasti. Toiseksi merkittäväksi syyksi on todettu myös syksyllä tapahtunut polttoaineen kallistuminen, joka aiheutti varustamoille aikaisempaa enemmän kustannuksia. Viron talouden taantuma teki osaltaan reitin kannattamattomaksi myös Copterlinelle, joka hoiti Helsingin ja Tallinnan välisiä yhteyksiä helikopterilla. Copterline lopetti lennot paljon aikaisemmin kuin alkuaan oli suunnitellut. Copterlinen palvelut oli suunnattu lähinnä liikemiehille, koska lentäen Tallinnaan pääsi vain 20 minuutissa.

Tämä syksy ei ollut ainoastaan huonojen vaan myös positiivisten uutisten kausi. Muutaman yhtiön lopettamisesta on ollut hyötyä muille. Nimittäin lopettaneet yhtiöt ovat jättäneet muille yhtiölle jaettavaksi lähes miljoona matkustajaa, joista suurin osa siirtyi Tallinkille. Syy miksi monet matkustajat ovat valinneet Tallinkin on se, että sillä on tiheä liikenne, kommentoi Turun Sanomille Keijo Mehtonen. Näin Tallink sai loppuvuodeksi 22 prosenttia enemmän matkustajia vuonna 2008 kuin vuonna 2007. Tallinkin matkustajamäärien kasvuun vuonna 2008 on vaikuttanut myös uusi nopea laiva, jonka Tallink asetti reitilleen huhtikuussa. Toinen suuri varustamo Viking Line sai myös reitille uutta kapasiteettiä huhtikuussa, mikä nosti heidän matkustajamääriään 28 prosentilla. Eckerö Linen matkustajamäärät ovat pysyneet ennallaan.

Vaikeasta rahatilanteesta huolimatta Tallinnan-reitti kehittyy edelleen. Nopeakulkuinen matkustajalaiva Karolin aloittaa liikennöinnin maaliskuussa. Asialla on virolaisyhtiö Linda Line, jolla on tällä hetkellä yksi nopea matkustajalaiva. Uusi laiva tuo lisää lähtöjä Linda Linelle sekä Helsingistä että Tallinnasta. Linda Line tunnetaan reitin nopeimmista laivoista, jotka saattavat matkustajat perille vain 1,5 tunnissa. Linda Linellä on päivittäin useita lähtöjä, jotka sopivat nykyään mainiosti liikemiehille Copterlinen sijasta.

Työtön Queen of Scandinavia majoituslaivaksi

DFDS-konsernin elokuun lopusta asti makuutuksessa ollut autolautta Queen of Scandinavia on rahdattu huhtikuun loppuun asti Alstom Power Swedenille. Queen of Scandinavia lähti yli kuuden kuukauden makuutuksen jälkeen Tanskan Korsørista kohti Ruotsin Oskarshamnia. Alusta on tarkoitus käyttää noin 700 henkilön majoittamiseen, jotka suorittavat seuraavien kuukausien aikana ydinvoimalan peruskorjausta.

Vuokraus sisältää option muutamasta lisäviikosta. Alusta on yritetty myydä sekä vuokrata jo useamman kuukauden ajan. DFDS Seawaysin tiedoittaja Gert Jakobsenin mukaan kysyntä Queen of Scandinaviaa kohtaan on ollut todella niukkaa, joten se oli sopiva alus majoituslaivaksi Oskarshamniin.

Kuva: © Steve Ellwood/shipspotting.com

Queen of Scandinavia liikennöi elokuun loppuun asti Newcastle - Bergen- reitillä, kunnes se lopetettiin kannattamattomana. Sen jälkeen alusta on makuutettu Tanskassa. Queen of Scandinavia on liikennöinyt myös lähivesillämme. Alus oli aikoinaan Silja Linen liikenteessä nimellä Finlandia. Vuonna 1990 Silja Line myi aluksen DFDS-konsernille.

Lokikirja tammi - helmikuu 2009

Tärkeimmät muutokset Suomen merenkulussa

Kristina Cruises vastaanotti 16–18.1 pidetyillä Matkamessuilla matkailun laatupalkinnon. Viidettä kertaa jaettavan palkinnon myöntäjinä ovat Suomen Matkatoimisto, Suomen Messut ja Gloria-lehdet.

Finnlinesin rahtauksessa vuodesta 2006 olleet Global Carrier ja Global Freighter makaavat molemmat Turun satamassa vailla töitä. Sopimus alukset omistavan Power Linen ja Finnlinesin välillä päättyi vuoden lopussa. Myös ahvenanmaalaisen Godby Shippingin Link Star on tällä hetkellä makuutettuna Maarianhaminassa.

Yleismaailmallinen talouslama ei ole jättänyt suomalaisiakaan varustamoja rauhaan. Finnlinesin tulos vajosi 69 miljoonasta eurosta 34 miljoonaan. Liikevaihto kuitenkin kasvoi 735 miljoonaan euroon. Erityisesti viimeisen vuosineljänneksen aikana voimakkaasti vähentyneet merikuljetukset söivät konsernin tulosta.

Samalla yhtiö ilmoitti karsivansa Puolan liikennettä neljään lähtöön viikossa. Samalla linjalla ollut Amber jäi ilman töitä. Linjalla jatkavat Finnforest ja Inowroclaw

Varustamo ilmoitti helmikuussa avaavansa uuden reitin Helsingistä Ison-Britannian Imminghamiin. Reitillä korvataan yksi Hullin käynti. Ensimmäinen lähtö Helsingistä on 28.2, jolloin Birka Express ottaa kurssin kohti Imminghamia.

Samaan aikaan Beachy Head siirtyy Saksan-linjalta Helsingin ja Antwerpenin väliselle linjalle. Sen tilalle saadaan STX:n Helsingin telakalla remontoitu Finnpulp. Beachy Head oli Saksan-linjalla korvaamassa telakalla ollutta Finnpulpia, joka siirtyy Turku-Travemünde-reitille.

Helsingin ja Pietarin välistä reittiä kokeilleen ja sittemmin konkurssiin menneen Stella Naves Russia Oy:n omistama Julia pakkohuutokaupataan. Kotkassa seisovasta Juliasta arvioidaan saatavan viidestä kymmeneen miljoonaa euroa. 26.2 pidetyssä huutokaupassa alus ei kuitenkaan mennyt kaupaksi, vaikka ostajaehdokkaiden näköistä väkeä paikalla olikin, Kymen Sanomat kertoo. Uudeksi huutokauppapäiväksi määrättiin 12. maaliskuuta.

LOKIKIRJA TAMMI - HELMIKUU 2009

Ahvenanmaalainen varustamokonserni Rederi Ab Eckerö ilmoitti siirtävänsä Birka Paradisen Ruotsin lipun alle, koska nuuskan myynti Suomessa ollaan kieltämässä kokonaan. EU-määräysten mukaan nuuskaa saa myydä vain Ruotsin aluevesillä, sillä Ruotsi neuvotteli aikanaan itselleen poikkeusluvan nuuskan myyntiin. Eckerö Linjen siirsi vuoden vaihteessa Eckerö-Grisslehamn-reitillä olevan Eckerön Ruotsin lipun alle juuri nuuskatulojen varmistamiseksi. Eckerö Linjenin mukaan nuuskatulot ovat jopa miljoona euroa vuodessa.

Merenkulkulaitoksen vuoden 2008 tilastoista käy ilmi, että liki puolet tarkastetuista vaarallisten aineiden kuljetuksista keskeytetään vikojen takia. Eniten huomautettavaa löytyy lastien sidonnasta tai siitä, ettei niitä ole tehty. Tekniikka & Talouden haastattelema Onnettomuustutkintakeskuksen erikoistutkija Risto Repo sanoo, että eniten vikaa on asenteissa. Alle puolet tarkastetuista konttiyksiköistä selviää ilman huomautuksia.

Vaarallisten aineiden kuljetustarkastukset Suomenlahdella 2008:

Tarkastuksia 22 kpl
Tarkastettuja konttiyksiköitä 281 kpl, joista

Ei huomautettavaa 136 kpl, joka on 48,40 % tarkastetuista
Huomautettavaa 145 kpl, joka on 51,60 % tarkastetuista
Huomautus lastin sidonnasta 130 kpl, joka on 89,70 % huomautetuista
Kuljetuksia keskeytettiin 126 kpl, joka on 44,80 % tarkastetuista

Lähde: Merenkulkulaitos

Olli Tuominen

Artikkelin kuvat: © Olli Tuominen 2008

Loppusanat

Artikkelien tekijäoikeudet

Artikkelien tekijänoikeudet kuuluvat niiden tekijöille. Ulkomatala ottaa kuitenkin oikeuden julkaista sekä muokata lehteen lähetettyjä artikkeleita. Artikkelien kopiointiin ja muualla julkaisuun tulee pyytää lupa artikkelin tekijältä.

Lehden kuvien lähteet

Kansi: Birka Express Vuosaaren väylällä. [© Lassi Liikanen 2009]
4. sivu: Superseacat Three Helsingin Kasuunilla [© Lassi Liikanen 2008]
5. sivu: Birka Express Kustaanmiekasta läpimenneennä [© Lassi Liikanen 2008]
6. sivu: Vision of the Seas Puerto Ricossa [© M. Söderholm / shipspotting.com]
7. sivu: Vuosaaren satama [© Lassi Liikanen 2009]
8. sivu: Melumuurin näköalatasanne Vuosaaren satamassa [© Lassi Liikanen 2009]
9. sivu: Baltic Princess Tallinnan edustalla [© Lassi Liikanen 2009]
10. sivu: Queen of Scandinavia saapuu viimeistä kertaa Tynen satamaan Norjassa [© Steve Ellwoods / shipspotting.com]
11. sivu: Julia Kanavaterminaalissa. [© Olli Tuominen 2008]
12. sivu: Birka Paradise [© Olli Tuominen 2006]

Toimitus

Lassi Liikanen
Päätoimittaja

Sergei Pennonen
Toimitusvastaava

Olli Tuominen
Toimittaja

Lisäksi numeroa avustivat

Steve Ellwoods
Mikael Söderholm

Seuraava Ulkomatala-numero ilmestyy 31.03.2009.